

ଚକ୍ରେ ଆଦାୟ ପାଇଁ ପଲିସି

୧. ପରିଚୟ

ଦୟେରରେ ଏବଂ ନିକାଶ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବିଜ୍ଞାନ କୌଶଳଗତ ପରଗତି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ମାନଗତ ବିକାଶ ଏବଂ ଅନେକ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ମାନବିକତା ଥିବା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକ, ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ, ୧ମ, ନଭେମ୍ବର ୨୦୦୪ ଠାରୁ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରାଯାଇଥିଲା (୧) ସ୍ଥାନୀୟ/ବାହାର ଚକ୍ରେ ଗୁଡ଼ିକ ର କ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ (୨) ସ୍ଥାନୀୟ/ବାହାର ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଦଲିଲର ଆଦାୟ ପାଇଁ ସମୟ ଏବଂ (୩) ବିଳମ୍ବିତ ଆଦାୟ ପାଇଁ ସୁଧ ଦେଇ | ଏହି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରାଯାଇ ପଛରେ ଆଶା ଥିଲା ଯେ ଚକ୍ରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦଲିଲ ଗୁଡ଼ିକର ଆଦାୟ କରିବାରେ ମାର୍ଗରେ ଫେରିବା ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କ୍ଷମ କରିବା ଦକ୍ଷତାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା | ବ୍ୟାଞ୍ଜକର ଏହି ଆଦାୟ ପଲିସି ଆମର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ ସେବା ଯୋଗାଇବାର ବର୍ତ୍ତମାନର ଚାଲୁଥିବା ପରିଶ୍ରମର ଏକ ପ୍ରତିଫଳନ ଏବଂ ଉତ୍ତମାନର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଦକ୍ଷତା ପାଇଁ ମାନ ବା ସ୍ୱାଗତାର୍ଥ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବା | ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଏବଂ ନିୟମିତତା ନୀତି ଅନୁସରଣ କରିବା ଉପରେ ଏହି ପଲିସି ଅଧାରିତ | ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ନିଜର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ କ୍ଷମାପ୍ରସବୋ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବିଜ୍ଞାନ କୌଶଳର ବର୍ଦ୍ଧିତ ବ୍ୟବହାର କରିବାପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ | ଏହି ପଲିସି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଗୁଡ଼ିକୁ କଭର କରେ :

- ସ୍ଥାନୀୟତାବେଶ ଦେଇ ହେବାକୁ ଥିବା ଚକ୍ରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଦଲିଲ ଗୁଡ଼ିକର ଆଦାୟ, ଭାରତ ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ବିଦେଶରେ ଥିବା କେନ୍ଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକରେ |
- ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଦଲିଲ ଗୁଡ଼ିକର ଆଦାୟପାଇଁ ସମୟ ସମ୍ପର୍କିତ ନିୟମ ସମ୍ପର୍କରେ ଆମର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି |
- ବାହାର ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଦଲିଲ ଗୁଡ଼ିକର ଆଦାୟପାଇଁ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଆଦାୟ କରିବାରେ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ବିଫଳ ହେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସୁଧଦେଇ ଉପରେ ପଲିସି |
- ଆସିବା ରାସ୍ତାରେ ଆଦାୟ ହେବାକୁ ଥିବା ଦଲିଲର ହଜିଯିବା ସହ ଜଡ଼ିତ ଉପରେ ଆମର ପଲିସି |

୨. ଆଦାୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା:

୨.୧. ସ୍ଥାନୀୟ ଚକ୍ରେ

ସମସ୍ତ ଚକ୍ରେ ଏବଂ ହସ୍ତାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ ଦଲିଲ ଯାହା ସ୍ଥାନୀୟ ଦେୟତାଙ୍କ ଅଟେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏକ କ୍ଲିଅରିଂ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଆରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥାଏ | ଶାଖା କାଉଣ୍ଟର ଗୁଡ଼ିକରେ ଏବଂ ଶାଖା ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା କଲେକ୍ଟର ବାକ୍ସ ଗୁଡ଼ିକରେ ଜମା କରାଯାଇଥିବା ଚକ୍ରେ ଗୁଡ଼ିକ ସମାନ ଦିନରେ କ୍ଲିଅରିଂ ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥାଏ, ଯଦି ଶାଖାର ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ଏକ ଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥାଏ | କଟ୍-ଅଫ୍ ସମୟ ପରେ ଏବଂ ଅଫ୍-ସାଇଡ୍ ଏଟିଏମ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ଶାଖା ପରିସର ବାହାରେ ଥିବା କଲେକ୍ଟର ବାକ୍ସ ଗୁଡ଼ିକରେ ଜମା କରାଯାଇଥିବା ଚକ୍ରେ ଗୁଡ଼ିକ ପରବର୍ତ୍ତୀ କ୍ଲିଅରିଂ ଚକ୍ରରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥାଏ | ଅବଶ୍ୟ, ପ୍ରତି ଦିନକ୍ରମେ ଶାଖାରେ କଟ୍-ଅଫ୍ ସମୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ କ୍ଲିଅରିଂ ସମୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଦରଶାଯାଇଥିବା କଥା | ଏକ ପଲିସି ଭାବେ, ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଗ୍ରାହକ ଆକାଉଣ୍ଟ କୁ ସମାନ ଦିନ କ୍ରେଡିଟ୍ କରିବା କଥା ଯଦି କ୍ଲିଅରିଂ ସେଟେଲ୍ମେଣ୍ଟ୍ ହେଉଥିବା | କ୍ଲିଅରିଂ ହାଉସର ଚକ୍ରେ ଫରେସ୍ତ ଅନୁସୂଚୀ ଅନୁସାରେ ଏଭଳି କ୍ରେଡିଟ୍ କରାଯାଇଥିବା ପରିମାଣ ଚଢ଼କା କୁ ଉଠାଣ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରେ | ଯେଉଁଠାର ଲାଗୁ ହେଉଥିବା, ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଦେଇ କ୍ଲିଅରିଂ ସୁବିଧା(ସମାନ ଦିନରେ କ୍ରେଡିଟ୍) ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଏ |

ଯେଉଁଠାରେ କ୍ଲିଅରିଂ ହାଉସ ର ଅବସ୍ଥିତି ନାହିଁ ସେଭଳି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଅବସ୍ଥିତ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଶାଖା ସ୍ଥାନୀୟ ଚକ୍ରେ ଗୁଡ଼ିକୁ ଡରଇ ବ୍ୟାଞ୍ଜକର କାଉଣ୍ଟର ରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବେ ଏବଂ ବ୍ୟାଞ୍ଜକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରହିବ ଯେ କେତେଗିଉର ତା'କୁ କ୍ରେଡିଟ୍ କରିହେବ |

୨.୨. ବାହାର ସ୍ଥାନ ଚଳେ (ଆଉଟ୍ ଷ୍ଟେସନ୍ ଚଳେ)

ବାହାର କନେନ୍‌ରର ଅନ୍ୟ ବ୍ୟାଞ୍ଜକରୁ ଉଠାଣ ହେବାକୁ ଥିବା ଚଳେ ଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ସହେ ସ୍ଥାନର ଅବସ୍ଥିତ ବ୍ୟାଞ୍ଜକର ଶାଖା ଜରିଆରେ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥାଏ । ଯଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାଞ୍ଜକର ନିଜର ଶାଖାମାନଙ୍କୁ ସେ କ୍ଷେତ୍ରର ଦଲିଲ୍‌ଟିକୁ ସିଧାସଳଖ ଡରଇ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ (ବ୍ୟାଞ୍ଜକରୁ ଉଠାଣ ହେବାକୁ ଥିବା ଚଳେ) କୁ ଆଦାୟ ପାଇଁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ କିମ୍ବା ଏକ ଅନୁରୂପୀ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଜରିଆରେ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥାଏ । ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ କରାଯାଇଥିବା ଜାତୀୟ କ୍ଲିଅରିଂ ସ୍ଥଳ ସଭେଲି କନେନ୍‌ରର ଯଦ୍ୱାରା ଏଭଳି ଆଦାୟ ସେବା ଉପଲବ୍ଧ ଥାଏ ।

ପ୍ରଚଳିତ ଥିବା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ଥଳକୁ ସ୍ଥଳବାହୀ କରି ଚଳେ ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟାଞ୍ଜକର ବାହାର ସ୍ଥାନର ଥିବା ନିଜ ଶାଖାର ଉଠାଣ ହେବାକୁ ଥିଲେ ତାହା ଆଦାୟ କରାଯାଇଥାଏ । ଶାଖାଗୁଡ଼ିକ ଯଦ୍ୱାରା ଗୁଡ଼ିକ ଏକ କନେନ୍‌ରରୁ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ସ୍ଥଳକୁ ଜରିଆରେ ସଂଯୋଜିତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ଯଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନର ତାଙ୍କର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ସେବା ଦେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥାଆନ୍ତି ସେମାନେ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ସମାନ ଦିନରେ କଟ୍-ଅଫ୍ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଜମା ହୋଇଥିବା ଆଉଟ୍‌ଷ୍ଟେସନ୍ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଦଲିଲ୍ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହାର ଯଦ୍ୱାରା ଶାଖା ଉପରେ ଉଠାଣହେବାକୁ ଥିଲେ କ୍ଲେଡିଟ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

୨.୩ ବିଦେଶରେ ଦେଇ ହେବାକୁ ଥିବା ଚଳେ

ବିଦେଶ କନେନ୍‌ର ଗୁଡ଼ିକର ଦେଇ ହେବାକୁ ଥିବା ଚଳେ ଗୁଡ଼ିକ ଯଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାଞ୍ଜକର କାର୍ଯ୍ୟକରଣ ଶାଖା ଅଛି(କିମ୍ବା ଏକ ସହାୟକ ଶାଖା ଜରିଆରେ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ କାର୍ଯ୍ୟକରଣ, ଇନ୍‌ସାଇଡ୍) ସହେ ଅର୍ଥାତ୍ ଜରିଆରେ ଆଦାୟ କରାଯିବ । ଅନୁରୂପୀ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଗୁଡ଼ିକର ସେବା କୁ ଦେଶ/କନେନ୍‌ର ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥଳବାହୀ କରାଯିବ ଯଦ୍ୱାରା ଅନୁରୂପୀ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଗୁଡ଼ିକର ଉପସ୍ଥିତି ଅଛି । କେତେକ କନେନ୍‌ରର ଯଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାଞ୍ଜକ କିମ୍ବା ଏହାର ଅନୁରୂପୀ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ମାନଙ୍କର ସିଧାସଳଖ ଉପସ୍ଥିତି ନାହିଁ ସେଠାରେ ବୈଦେଶିକ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ ଉଠାଣ ହେବାକୁ ଥିବା ଚଳେ ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁରୂପୀ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗଠିତ ବ୍ୟାଞ୍ଜକର ଥିବା ନେତୃତ୍ୱରେ । (ବୈଦେଶିକ ମୁଦ୍ରା ବିନିମୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଆକାଉଣ୍ଟ) ଆକାଉଣ୍ଟ କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳି ସହିତ କ୍ଲେଡିଟ୍ କରିବାକୁ ଡରଇ ବ୍ୟାଞ୍ଜକକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଭାବେ ପଠାଯିବ ।

କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ମୁଦ୍ରାଗୁଡ଼ିକର ଅପକ୍ଷେଷା କରିବା ସମୟ(କୁଳି ପରିଅର୍ତ୍ତ) ଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

ଅପକ୍ଷେଷା କରିବା ସମୟ ର ଦିନଗୁଡ଼ିକ		
ମୁଦ୍ରା		ଅପକ୍ଷେଷା କରିବା ସମୟ –କାମ କରିବା ଦିନଗୁଡ଼ିକ
ୟୁଏସ୍ଡି	ନୟୁୟର୍କ	୬
ୟୁଏସ୍ଡି	ଅଣ ନୟୁୟର୍କ କ୍ଲିଅରିଂ	୧୪
ଜିବିପି		୧୦
ୟୁରୋ		୧୦
ଏଇଡି		୮
ଏସ୍ଜିଡି		୨୧
ସିଏଡି		୨୧
ବିନିମୟ ହାର: ଅପକ୍ଷେଷା କରିବା ଅବଧି ପରେ କ୍ଲେଡିଟ୍ ତାରିଖରେ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ହାର		

୨.୪ ସ୍ଥାନୀୟ/ବାହାର ସ୍ଥାନୀୟ ଚକ୍ଷୁଗୁଡ଼ିକ/ଦଲିଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ତୁରନ୍ତ କରତ୍ତେ:

ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ସହ ପୁରବରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଦାୟ ଦଲିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ କରତ୍ତେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ସ୍ଥାନୀୟ ଚକ୍ଷୁ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ କରତ୍ତେ ସୁବିଧା, ସଭେଳି କନେନ୍‌ସରରେ ଯେଉଁଠାରରେ ଫର୍ମାଲ୍ କଲିଅରିଂ ହାଉସ୍ ର ଅବସ୍ଥିତି ନାହିଁ ଏବଂ ୧୫,୦୦୦ ଟଙ୍କା ପରମ୍ପରାନ୍ୱିତ ଆଉଟ୍‌ସୋର୍ସିଂ ଚକ୍ଷୁ/ଦଲିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସନ୍ତୁଷ୍ଟିକର ଆକାଉଣ୍ଟ ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି ସଭେଳି ସ୍ଥାନୀୟ ମଧ୍ୟ ଏହି ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି ।

ଏହି ପଲିସି ଅଧୀନରେ, ଡିମାଣ୍ଡ ଡ୍ରାଫ୍ଟ, ସୁଧ/ଡିଭିଡେଣ୍ଡ ଖାତା ଓ ଭଳି ପରିପତ୍ତେ ଦଲିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଚକ୍ଷୁ ସହ ସମତୁଲ୍ୟ ଭାବେ ବିବେଚିତ ହେବ । ଡିମାଣ୍ଡ ଡ୍ରାଫ୍ଟ/ ବ୍ୟାଞ୍ଜକରୁ ଚକ୍ଷୁ ଭଳି ପୁରବରୁ ଦେୟ(ପରିପତ୍ତେ) ହୋଇଥିବା ଦଲିଲ୍ ଯାହା ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ନିଜ ଶାଖା ଗୁଡ଼ିକଠାରୁ ଉଠାଣ କରିବାକୁ ଥାଏ, ଯେହେତୁ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ସଂପ୍ରଦାୟ ପାଣ୍ଡି ପ୍ରାପ୍ତ କରିସାରିଛି ସେଗୁଡ଼ିକର ତୁରନ୍ତ କରତ୍ତେ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଦେବାପାଇଁ ସକ୍ଷମ ହେବ ।

ଚକ୍ଷୁର ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ହୋଇଯିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ତୁରନ୍ତ କରତ୍ତେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ପାଣ୍ଡିଶୂନ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଠାରୁ ସହି ଅବସ୍ଥାରେ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା ଓଭରଡ୍ରାଫ୍ଟ ସାମାନ୍ୟ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ହାରରେ ସୁଧ ଆଦାୟସାପେକ୍ଷ ହେବ ।

ଏହି ପଲିସି ଉପଲକ୍ଷେ, ଏକ ସନ୍ତୁଷ୍ଟିଜନକ ଭାବେ ପରିଚାଳିତ ଆକାଉଣ୍ଟ ହେଲା :

କ) ସର୍ବନିମ୍ନ ଛଅମାସ ପୁରବରୁ ଖୋଲାଯାଇଥିବା ଏବଂ କୌଣସି ନିୟମ କୁ ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଇଥିବା ।

ଖ) ଯାହାର ପରିଚାଳନା ସନ୍ତୁଷ୍ଟିଜନକ ହୋଇଥିବା ଏବଂ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ କର୍ମୀଙ୍କ ସହିତ ହାବଭାବ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିନଥିବା ।

ଗ) ଯେଉଁଠାରରେ କର୍ମୀଙ୍କ ଚକ୍ଷୁ/ଦଲିଲ୍, ଯେଉଁଠିପାଇଁ ତୁରନ୍ତ କରତ୍ତେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ଆର୍ଥିକ କାରଣ ପାଇଁ ଦେୟ ନହୋଇ ଫରେସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

ଘ) ଯେଉଁଠାରରେ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଅଗ୍ରିମ ଦିଆଯାଇଥିବା କର୍ମୀଙ୍କ ପରିମାଣର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବାରେ ଅତୀତରେ କର୍ମୀଙ୍କ ଅସୁବିଧା ଅଭିଜ୍ଞତା କରିନାହିଁ ଏପରିକି ତୁରନ୍ତ କରତ୍ତେ ଦେବାପରେ ଫରେସ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ଚକ୍ଷୁ କୁ ଅନୁତରଭୁକ୍ତ କରି ।

ସମୟ ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିବା ହାରରେ କିଣାଯାଇଥିବା ଚକ୍ଷୁ ର ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ କମିସନ୍ ଏବଂ ନିଜେ କରିଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ କୁ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଆଦାୟ କରିବ । ଏଭଳି ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା କମିସନ୍ କୁ ଖର୍ଚ୍ଚର ସାଧାରଣ ଅନୁସୂଚୀ ଅଧୀନରେ ପ୍ରକାଶିତ କରାଯାଇଥାଏ ।

୨.୫ ସ୍ଥାନୀୟ ଆଉଟ୍‌ସୋର୍ସିଂ ଚକ୍ଷୁ ର କିଣା

ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ନିଜ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରାଧିକାରରେ ପୁରବରୁ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭଳି ଗ୍ରାହକ ଦ୍ୱାରା ଆଦାୟ ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନୀୟ/ଆଉଟ୍‌ସୋର୍ସିଂ ଚକ୍ଷୁ କୁ କ୍ରୟ କରିପାରିବେ । ସନ୍ତୁଷ୍ଟିଜନକ ଆକାଉଣ୍ଟ ପରିଚାଳିତ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଚକ୍ଷୁ କୁ କ୍ରୟ କରିବା ସମୟରେ ଚକ୍ଷୁ ଉଠାଣକାରୀ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ର ଭୂମିକା ମଧ୍ୟ ଏକ ବିବେଚନା କଲାଭଳି କାରଣ ହୋଇ ରହିବ ।

୨.୬ କ୍ଷୀପ୍ର କଲିଅରିଂ:

ବାହାର ଚକ୍ଷୁ ଗୁଡ଼ିକର କଲିଅରିଂ ସମୟ କୁ କମ୍ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନେଇ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ୍ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ “ସ୍ପିଡ୍ କଲିଅରିଂ” ନାମକ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରିଚିତ କରାଇଛନ୍ତି । ସ୍ପିଡ୍ ବା କ୍ଷୀପ୍ର କଲିଅରିଂ ଅର୍ଥ ବାହାର ଚକ୍ଷୁ ଗୁଡ଼ିକର ଆଦାୟ କୁ ସ୍ଥାନୀୟ କଲିଅରିଂ କରିଆରରେ ଆଦାୟ କରିବା ବୁଝାଏ । ବାହାର ଚକ୍ଷୁ ଗୁଡ଼ିକର ଆଦାୟ କଲେକ୍ସନ୍ ଜରିଆରେ ଡ୍ରଇ କନେନ୍‌ସର ଉପରେ ନିରୁଦ୍ଧ କରି ଗାଟିଏ ବୁ ଦୁଇଟି ସପ୍ତାହ ସମୟ ନେଇଥାଏ । ସ୍ପିଡ୍ କଲିଅରିଂ ଅଧୀନରେ ଏହା ଦୁଇ ବା ତିନିଟି କାମକରିବା ଦିନକୁ କମ୍ କରାଯାଇଥାଏ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ୬୬ଟି ସ୍ୱପିଡ଼ କ୍ଲିଅରିଂ କେନ୍ଦ୍ରର ଆର୍ବିଆଇ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅଫର ଅଧିନରେ କଭରଭୁକ୍ତ | ୧୦, ୧୧, ଏବଂ ୧୩ କୋଡ଼ ନମ୍ବର ଥିବା ଚକ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ସିବିଏସ୍ ଦ୍ୱାରା ସକ୍ଷମ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ଲାଟ୍‌କର ଶାଖା ସମୂହ ଅଟେ, ସେଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱପିଡ଼ କ୍ଲିଅରିଂ ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପିତ ହେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି | ପରେ ଅନ୍ତର୍ ଗୁଡ଼ିକ, ଡିମାଣ୍ଡ ଡ୍ରାଫ୍ଟ, ସରକାରୀ ଅର୍ଥପତ୍ର ଦଲିଲ୍ ଏବଂ ଚକ୍ ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ଲାଟ୍‌କ କିମ୍ବା ବ୍ଲାଟ୍‌କ ଶାଖା ଉପରେ ଉଠାଣ କରାଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁଠି ସ୍ୱପିଡ଼ କ୍ଲିଅରିଂ ବ୍ଲବ୍‌ସ୍‌ଆର ଏକ ଅଂଶ ନୁହେଁ, ସେଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱପିଡ଼ କ୍ଲିଅରିଂ ଅଧିନରେ ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ | ନୂତନ କ୍ଲିଅରିଂ ବ୍ଲବ୍‌ସ୍‌ଆ ବାହାର ଚକ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଜମା କରୁଥିବା ଶାଖା ସ୍ଥାନରେ ହିଁ କ୍ଲିଅରାନ୍ସ କରାଯିବ | ପାଇଁ ସୁବିଧାଜନକ କରିଥାଏ ଅର୍ଥାତ୍, କେନ୍ଦ୍ର ଯେଉଁଠାରେ ଦଲିଲ୍ ର ଉଠାଣକାରୀ ଡ୍ରକର ଆକାଉଣ୍ଟ ଅଛି |

ସ୍ୱପିଡ଼ କ୍ଲିଅରିଂ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ଏବଂ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ ବ୍ଲାଟ୍‌କ ଗୁଡ଼ିକର ଶାଖାଗୁଡ଼ିକ ଆର୍ବିଆଇ ସାଇଟ୍ ରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଟେ |

୩. ସ୍ଥାନୀୟ/ବାହାର ଚକ୍ ଗୁଡ଼ିକର/ଦଲିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଆଦାୟପାଇଁ ସମୟ ଫ୍ରେମ୍:

କ୍ଲିଅରିଂ କ୍ରେଡିଟ୍ ରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନୀୟ ଚକ୍ ଗୁଡ଼ିକ କ୍ଲିଅରିଂରେ ପାଣ୍ଠିର ସେଟେଲମେଣ୍ଟ୍ ତାରିଖରେ ଦିଆଯାଇପାରିବ ଏବଂ ପୂରକୃତ ଥିବା ଫରେସ୍‌ତ କ୍ଲିଅରିଂ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆକାଉଣ୍ଟ ଧାରକ ପାଣ୍ଠି ଉଠାଣ କରିପାରିବେ |

ଦଶ ମଧ୍ୟରେ ଆଦାୟ କରିବାପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିବା ଚକ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦଲିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସମୟ ନିୟମ ଗୁଡ଼ିକ ଲାଗୁ କରାଯିବ :

କ) କୌଣସି ଏକ ବ୍ଲାଟ୍‌କ ର ଶାଖାରେ ଜମା କରାଯାଇଥିବା ବାହାର ଚକ୍ ଏବଂ ରାଜ୍ ଚାକ୍‌ଆନିରେ ଦେଇ ହେବାକୁ ଥିବା ସ୍ଥଳରେ ସର୍ବାଧିକ ୭ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କ୍ରେଡିଟ୍ କରାଯିବ | ଉଭୟ ଜମା କରିଥିବା ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଦେଇ ହେବାକୁ ଥିବା ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟରେ ପଡୁଥିବା ଛୁଟିକୁ ବହିର୍ଭୁତ କରି ଦିନଗୁଡ଼ିକ ଗଣନା କରାଯିବ |

ଖ) ମୁଖ୍ୟ ସହର ଗୁଡ଼ିକରେ ଉଠାଣ ହେବାକୁ ଥିବା ଚକ୍ ଗୁଡ଼ିକ(ସମୟ ସମୟରେ ଯେଉଁ ଭାବେ ବ୍ଲାଟ୍‌କ ଦ୍ୱାରା ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇଥାଏ) ଜମାହେବା ଦିନଠାରୁ ସର୍ବାଧିକ ୧୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କ୍ରେଡିଟ୍ କରାଯିବ | ଉଭୟ ଜମା କରିଥିବା ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଦେଇ ହେବାକୁ ଥିବା ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟରେ ପଡୁଥିବା ଛୁଟିକୁ ବହିର୍ଭୁତ କରି ଦିନଗୁଡ଼ିକ ଗଣନା କରାଯିବ |

ଗ) ଉପରେ ବ୍ୟକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା କେନ୍ଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଜମାହେବା ଦିନଠାରୁ ସର୍ବାଧିକ ୧୪ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କ୍ରେଡିଟ୍ କରାଯିବ | ଉଭୟ ଜମା କରିଥିବା ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଦେଇ ହେବାକୁ ଥିବା ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟରେ ପଡୁଥିବା ଛୁଟିକୁ ବହିର୍ଭୁତ କରି ଦିନଗୁଡ଼ିକ ଗଣନା କରାଯିବ |

ଚକ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଶୀଘ୍ର ଆଦାୟ ପାଇଁ ବ୍ଲାଟ୍‌କ ଫଲ୍‌-ଆପ୍ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବ ତଥା ଆଦାୟ କରିବାର କୌଣସି ବିଳମ୍ବ ହେବା ଘଟଣାକୁ ଏକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଭାବେ ନ ବିଚାର କରି ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ଏବଂ ପ୍ରଭାବରେ କେବଳ ଉପରେ ଆଧାର କରି ବିଚାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ | କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁଠାରେ ବ୍ଲାଟ୍‌କ କିମ୍ବା ଏହାର ଏଜେଣ୍ଟ ବାହାର ଚକ୍ /ଗୁଡ଼ିକ ଡରଇ ବ୍ଲାଟ୍‌କ କୁ ଦେଇଛି ଏବଂ ତାପରେ ଆର୍ବିଆଇ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଟାଇମ୍ ଲାଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଲିଅରିଂ ବ୍ଲାଟ୍‌କ ଉପରେ ଦଲିଲ୍ କୁ କ୍ଲିଅର୍ କରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ଆସିଯାଏ | କ୍ଲିଅରିଂ/ ଡରଇ ବ୍ଲାଟ୍‌କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁକୃତିକ ବିଳମ୍ବ ହେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ଲାଟ୍‌କ ଏଭଳି ଆଦାୟ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଳମ୍ବିତ ଦେଇପାଇଁ ସୁଧଦେୟ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଦାରିତ କରିଥାଏ |

ବିଦେଶର ଦଶଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଉଠାଣ ହେବାକୁ ଥିବା ଚକ୍ ଗୁଡ଼ିକ “ସର୍ବୋତ୍ତମ ପରିଶ୍ରମ” [ବେଷ୍ଟ ଅଫ୍ ଏଫର୍ଟ] ଆଧାରରେ ଆଦାୟପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ | ଏହାର ଅନୁରୂପୀ ବ୍ଲାଟ୍‌କ ସହ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଦାୟ ବ୍ଲବ୍‌ସ୍‌ଆରେ ପାର୍ଟି କୁ ବ୍ଲାଟ୍‌କ କ୍ରେଡିଟ୍ ଅଫ୍ ପ୍ରସିଡ୍ ଉପରେ ବ୍ଲାଟ୍‌କର ଅନୁରୂପୀ ବ୍ଲାଟ୍‌କ ସହ ଥିବା ନୋଟ୍‌ରେ । ଆକାଉଣ୍ଟ କୁ ଅପକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଥିବା ଅବଧି ଯାହା ସମ୍ପର୍କିତ ଦଶଗୁଡ଼ିକ ମୂଳାବକ ଲାଗୁ ହେଉଥାଏ ତାକୁ ବିଚାରକୁ ନେବା ପରେ ଦେବ |

୪. ସୁଆନୀୟ/ବାହାର ଚକେ ଗୁଡ଼ିକର ର ବିଳମ୍ବିତ ଆଦାୟ ପାଇଁ ସୂଧ ଦେୟ :

ବ୍ୟାଞ୍ଜକ କ୍ଷତିପୁରଣ ପଲିସିର ଏକ ଅଂଶ ଭାବେ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଏହାର ଚଢ଼ିଆ ପରିମାଣ ଆଦାୟ ଦଲିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୁରଣ ଦେବ ଯଦି କ୍ରେଡିଟ୍ ଦେବାରରେ, ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସମୟ ଅବଧି(ପଏଣ୍ଟ୍ ୩) ଅତିବାହିତ ହେଲେ ବିଳମ୍ବ ହେଲେଥାଏ, ଏପରି ସୂଧ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ଦାବା ନକରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଆକାଉଣ୍ଟ ରେ ଦିଆଯିବ ।

ପଏଣ୍ଟ୍ ନମ୍ବର ୩ ଅଧିନରେ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବିଳମ୍ବିତ ଆଦାୟ ର ଅବଧି ଅତିବାହିତ ହେଲେ ତା'ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ହାରରେ ସୂଧ ଦିଆଯିବ:

କ) ସୁଆନୀୟ/ବାହାର ଚକେ ଗୁଡ଼ିକର ଆଦାୟ ପାଇଁ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସମୟ ଅତିବାହିତ ହେଲେ (ପଏଣ୍ଟ୍ ୩)ସହି ଅବଧି ପାଇଁ ସଞ୍ଚୟ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ହାରରେ ସୂଧ ଦିଆଯିବ ।

ଖ) ଯେଉଁଠାରେ ବିଳମ୍ବ, ୪୫ ଦିନ ରୁ ଅଧିକ ହେଲେଥାଏ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚର୍ମ୍ ଡିପୋଜିଟ୍ ରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ସୂଧ ହାରରେ ସହି ଅବଧି ପାଇଁ ସୂଧ ଦିଆଯିବ ।

ଗ) ଅସାଧାରଣ ବିଳମ୍ବ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅର୍ଥାତ୍, ୯୦ ଦିନରୁ ଅଧିକ ବିଳମ୍ବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚର୍ମ୍ ଡିପୋଜିଟ୍ ରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ସୂଧହାର ଠାରୁ ୨% ଅଧିକ ହାରରେ ସୂଧ ଦିଆଯିବ ।

ଘ) ଆଦାୟ ହେବାକୁ ଥିବା ଚକେ ର ଚଢ଼ିଆ ଗ୍ରାହକର ଏକ ଓଭର ଡ୍ରାଫ୍ଟ/ଲେ।ନ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ କୁ କ୍ରେଡିଟ୍ ହେବାକୁ ଥିବା ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଲେ।ନ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ କୁ ଲାଗୁ କରାଯାଉଥିବା ସୂଧହାରରେ ସୂଧ ଦିଆଯିବ । ଅସାଧାରଣ ବିଳମ୍ବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲେ।ନ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ କୁ ଲାଗୁ କରାଯାଉଥିବା ସୂଧହାର ରୁ ୨% ଅଧିକ ହାରରେ ସୂଧ ଦିଆଯିବ ।

ଏଠାରେ ନେ।ଟ୍ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଭଳି ସୂଧଦେୟ କେବଳ ଭାରତ ଭିତରେ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ପଠାଯାଇଥିବା ଦଲିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଲାଗୁ ହେବ ।

୫. କ୍ଲିଅରିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କିମ୍ବା ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ର ଶାଖାରେ ଚକେଗୁଡ଼ିକ/ବାଟରେ ହଜିଯାଇଥିବା ଦଲିଲ୍/ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ହେଲେଥିବା ଚକେ:

ଆଦାୟପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଚକେ କିମ୍ବା ଏକ ଦଲିଲ୍ ବାଟରେ ହଜିଯିବା ପରିସ୍ଥିତିରେ କିମ୍ବା ଏହାର କ୍ଲିଅରିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କିମ୍ବା ଦେୟ ଦେବାକୁ ଥିବା ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ର ଶାଖାରେ, ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ହଜିଯିବା ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ମାତ୍ରେକେ ଆକାଉଣ୍ଟ ଧାରକଙ୍କ ଗେ।ତରକୁ ଆଣିବେ ଯେପରିକି ଆକାଉଣ୍ଟ ଧାରକ ଉଠାଣକାରୀଙ୍କୁ ପମେଣ୍ଟର୍ ବନ୍ଦ କରିବାପାଇଁ ଜଣାଇପାରିବେ ଏବଂ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଯତ୍ନ ନେଇପାରିବେ ଯେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରୀ କରାଯାଇଥିବା ଚକେ, ଯଦି କଟିଣସି, ହଜିଯାଇଥିବା ଚକେ/ଦଲିଲ୍ କାରଣରୁ ଚଢ଼ିଆ ପରିମାଣ କ୍ରେଡିଟ୍ ନହେବା ଯେ।ଗୁଁ ଯେପରି ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ନହୁଏ । ଚକେ ର ଉଠାଣକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଦଲିଲ୍ ଏକ ନକଲ ପାଇବାରେ ସମସ୍ତ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଯଦି ବ୍ୟାଞ୍ଜକଦ୍ୱାରା ଚକେଟି ହଜିଯାଇଥାଏ, ପମେଣ୍ଟର୍ ବନ୍ଦ ରକେରୁଡ୍ କରିବା ପାଇଁ କଟିଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ବହନ କରିବ ।

ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦାୟ ପାଇଁ ଜମା କରାଯାଇଥିବା ଚକେ, ଦେୟ କରିବାକୁ ଥିବା ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଦ୍ୱାରା ଯଦି ଗ୍ରହଣୀୟ ହେଉନାହିଁ, ଫରେସ୍ତ ହେଲେଥାଏ ଏଭଳି ଦଲିଲ୍ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ବହିରେ ତାଙ୍କର ରକେରୁଡ୍ କରାଯାଇଥିବା ଠିକଣା ରେ ଫରେସ୍ତ କରାଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ଚକେ ଫରେସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଗୁଡ଼ିକ ଖର୍ଚ୍ଚର ସାଧାରଣ ଅନୁସୂଚୀ ରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସାରେ ଆଦାୟ କରାଯିବ ।

ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ର କ୍ଷତିପୁରଣ ପଲିସିର ଧାରା ସହ ତାଳଦେଇ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଆକାଉଣ୍ଟ ଧାରକଙ୍କୁ ବାଟରେ ହଜିଯାଇଥିବା ସମ୍ପର୍କିତ କ୍ଷତିପୁରଣ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପାୟରେ ଦେବ :

କ) ଦଲିଲର ହଜିଯିବା ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଯଦି ସମୟ ସୀମା ବାହାରେ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଜଣାଯାଇଥାଏ ଯାହା ଆଦାୟ କରିବାପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି (ଯଦେହି ପଏଣ୍ଟ୍ ୩ ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ) | ଆଦାୟ କରିବାପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ଅବସ୍ଥା ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଇଥିବା ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହାରରେ ସୂଧ ଦିଆଯିବ |

ଖ) ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବ ଯାହା ସେ ଚେକ୍/ଦଲିଲ ର ନକଲ ପାଇଥିବା ରେ ବହନ କରିଥିବେ, କିନ୍ତୁ ରସିଦ୍ ଦାଖଲ କଲେ, ଏକ ବ୍ୟାଞ୍ଜକଠାରୁ/ସଂସ୍ଥାଠାରୁ ଦଲିଲଟି ପାଇବାକୁ ଥିବା କ୍ଷତେତ୍ତରେ ଯିଏକି ଦଲିଲ ର ଏକ ନକଲ ଜାରୀ କରିବାର କିଛି ଖର୍ଚ୍ଚ ଲାଗୁ କରିଥାଆନ୍ତି |

୬. ଅପରିକଳ୍ପିତ ଶକ୍ତି

ବିକଳ୍ପିତ କ୍ଷମତା ପାଇଁ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାପାଇଁ ଦାୟୀ ହେବାହିଁ ଯଦି କୌଣସି ଅପରିକଳ୍ପିତ ଘଟଣା ଯଦେହି ଘଟେ । ଶୁଦ୍ଧତା, ନଷ୍ଟକାରୀ ଘଟଣା, କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦିନମଜୁରିଆ ଗଣ୍ଡଗଣେ । ଘରୁ ଘଟଣା, ଅଗ୍ନି, ପ୍ରାକୃତିକ ଦୁର୍ବିପାକ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ "ଆକ୍ଟ ଅଫ୍ ଗଡ୍", ଯୁଦ୍ଧ, ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ର ଅଫିସ୍ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକର ନଷ୍ଟ ହେବା କ୍ଷତେତ୍ତରେ କିମ୍ବା ଏହାର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଗୁଡ଼ିକର, ଗମନାଗମନର ସାଧାରଣ ମାଧ୍ୟମର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଇତ୍ୟାଦି ଯାହା ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ର ନିୟନ୍ତ୍ରଣରୁ ବାହାରେ ଯାହା ଏହାକୁ ଦାୟୀତ୍ୱ ଭୁଲାଇବାର ବାଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ, ସେଥିରୁ ଅନୁତରାଜ୍ଞିତ କରି କିନ୍ତୁ ସେ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନରହି, ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ସେବା ତଲିଭରି ପରିମାପ ମଧ୍ୟରେ କରିବାର ବିଫଳ ହେବା କ୍ଷତେତ୍ତରେ |

୭. ଦୟା କରା ନଯାଇ ଫରେସ୍ତ ହେଇଥିବା ଚେକ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ସୂଧ ଲାଗୁ କରିବା ଯେଉଁଠି ତୁରନ୍ତ କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଥିଲା :

ଯଦି ଗେ । ଟିଏ ଚେକ୍ ଆଦାୟ ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିପାଇଁ ତୁରନ୍ତ କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଥିଲା ବ୍ୟତୀତ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାହା ଦୟା ନହେଇ ଫରେସ୍ତ ଆସିଲା, ତେବେ ଚେକ୍ ର ମୂଲ୍ୟ ତୁରନ୍ତ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ କାଟ୍ କରାଯିବ | ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ କୌଣସି ସୂଧ ତୁରନ୍ତ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ତାରିଖଠାରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଗୁ କରାଯିବ ନାହିଁ |

ଯଦି ଚେକ୍ ର ଚଢ଼କାକୁ ସଞ୍ଚୟ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ ରେ କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଉଠାଣ ହେଇ ନଥାଏ, କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଥିବା ଚଢ଼କା ପରିମାଣ ସୂଧ ପାଇବାପାଇଁ ଯେ । ଗ୍ଲୁ ହେବାହିଁ ଯେତେବେଳେ ଚେକ୍ ଦୟା ନହେଇ ଫରେସ୍ତ ଆସିଥାଏ | ଯଦି ଚଢ଼କା ଏକ ଓଭରଡ୍ରାଫ୍ଟ/ଲେ । ନ୍ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ କୁ କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଥାଏ, ତେବେ କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଥିବା ତାରିଖଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଏଣ୍ଟରିର ପରଦ୍ୱାରାବର୍ତ୍ତନଗତ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଭରଡ୍ରାଫ୍ଟ/ଲେ । ନ୍ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ କୁ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ସୂଧ ହାରରୁ ୨% ଅଧିକ ହାରରେ ସୂଧ ଲାଗୁ କରାଯିବ ଯଦି ଚେକ୍/ଦଲିଲ ବ୍ୟାଞ୍ଜକର ପାଣ୍ଠି ନଥିବା ଯେ । ଗ୍ଲୁ ଦୟା ନହେଇ ଫରେସ୍ତ ହେଇଥିବ ତେବେ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ |